

چهارشنبه ۲۶ دی ۱۴۰۳

وطن امروز | شماره ۴۳۲۱

فرهنگ و هنر |

اخبار

«باباشهیدها»

بی سروصدا از دنیا می‌روند

بنیاد شهید برای ۲۳۰ هزار شهید ایرانی بیش از ۲۰۰ هزار «پدر شهید» ثبت کرده است. این در حالی است که امروز تنها یک‌هشتم آنها زنده‌اند.

«خاطرات پدران و مادران شهدا و همسران شهدای دفاع مقدس، چیزهایی است که مثل جواهر قیمتی در دسترس ما است که اگر غفلت کنیم، از دست ما خواهد رفت.» این جمله‌ای از بیانات مقام معظم رهبری در سال ۱۳۹۸ است؛ جمله‌ای که هر روز اهمیت بیشتری پیدا می‌کند اما توجه شایسته‌ای به آن نمی‌شود. سال‌هاست که ندغه‌مندان حوزه فرهنگ دفاع‌مقدس دربارهٔ از دنیا رفتن والدین شهدا هشدار می‌دهند و تأکید می‌کنند که وقت زیادی برای جمع‌آوری خاطرات شهدا نمانده است. این در حالی است که طبق آمار بنیاد شهید امروز تنها ۲۵ هزار و ۲۳۳ نفر از پدران شهدای ایران در قید حیات هستند؛ یعنی ۱۲.۵ درصد.

سیستم اطلاعاتی جامع ایثارگران تعداد کل پدران شه‌های دفاع‌مقدس، مدافع حرم، امنیت و… را ۳۰۹ هزار و ۳۸۸ نفر ثبت کرده که بیش از ۸۷ درصد آنها از دنیا رفته‌اند. ۸ هزار و ۵۱۱ نفر از پدر شهیدهایی که هنوز عمرشان به دنیا است پدر ۲ شهید، ۶۶۳ نفر از آنها پدر ۳ شهید، ۱۱۳ نفرشان پدر ۴ شهید، ۴۰ نفر پدر ۵ شهید، ۱۲ نفر پدر ۶ شهید، ۲ نفر پدر ۷ شهید، یک نفر پدر ۸ شهید و یک نفر هم پدر ۹ شهید است. این یعنی یک گنجینه خاطرات بزرگ از قهرمانان ملی ایران که به‌درستی از آن استفاده نشده است.

از طرف دیگر سیستم آماری بنیاد شهید تعداد مادران شهدا را ۲۱۱ هزار و ۷۴۰ نفر دانسته که ۷۱ هزار و ۹۱۰ نفر از آنها هنوز زنده هستند؛ یعنی تنها ۳۳ درصد از مادر ۲۳۰ هزار شهید در قید حیات هستند. مصطفی عربی یکی از فعالان فرهنگی حوزه ایثار و شهادت، با اشاره به سن بالای والدین شه‌ها پیشنهاد می‌دهد: «بنیاد شهید می‌تواند برای جمع‌آوری سریع‌تر خاطرات شهدا، اطلاعات والدین آنها را به گروه‌های مردمی مورد اعتماد مثل هیأت‌ها، پایگاه‌های بسیج، مساجد و… بدهد و از آنها بخواهد با خانواده‌های شهدای محله‌شان ارتباط بگیرند و خاطرات‌شان را ثبت کنند.»

■ ■ ■

اعضای هیأت علمی نوزدهمین جشنواره بین‌المللی شعر فجر منصوب شدند

وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی در احکامی جداگانه اعضای هیأت علمی نوزدهمین جشنواره بین‌المللی شعر فجر را منصوب کرد.

سیدعباس صالحی در احکامی وحید عبیدگه‌طرقبایی، قربان ولیپسئی، عالیه مهرایی، زکریا اخلاقی، ابوطالب مظفری، اسماعیل امینی،میلاد عرفان‌پور،سیدعبالدجبار کاکایی و فریبا یوسفی را به عنوان اعضای هیأت علمی نوزدهمین دوره جشنواره بین‌المللی شعر فجر منصوب کرد.

■ ■ ■

رقابت ۱۱ مستند برای سیم‌رغ بلورین فیلم فجر چهل و سوم

۱۱ اثر مستند سینمایی در چهل‌وسومین جشنواره فیلم فجر برای کسب سیم‌رغ بلورین رقابت خواهند کرد. با اعلام هیأت داوران آثار مستند سینمایی جشنواره فیلم فجر متشکل از محسن برمهانی (مدیر فرهنگی و مستندساز)، مهرداد زاهدیان (کارگردان مستند)، سعید رشتیان(تهیه‌کننده فیلم مستند)، محمد صوفی (تهیه‌کننده فیلم مستند)، پژمان مظاهری‌پور (کارگردان مستند)، میترا مهربان (مستندساز و روزنامه‌نگار) و پروین صدر ثقه‌الاسلام (مدیر فرهنگی و پژوهشگر)، آثار راه‌یافته به مسابقه آثار مستند جشنواره اعلام شدند.

اسامی آثار بخش مسابقه مستند جشنواره چهل‌وسوم فیلم فجر به شرح زیر است:
۱- «خط القعر» به کارگردانی فرشاد اکتسابی و تهیه‌کنندگی حمید مهندسی و فرشاد اکتسابی
۲- «خیابان سوم ستول» به کارگردانی و تهیه‌کنندگی محمودرضا رضایی
۳- «در باره مهرداد پهلر» به کارگردانی و تهیه‌کنندگی پیام مستوفی
۴- «زخ» به کارگردانی سام کلانتری و تهیه‌کنندگی آرش صادقی و سام کلانتری
۵- «روزگار احمد» به کارگردانی محسن اردستانی‌رستمی و تهیه‌کنندگی ساسان فالاح‌فر
۶- «شاهین لیل» به کارگردانی و تهیه‌کنندگی نصرالله محمدی‌بازای
۷- «شگرذ» به کارگردانی و تهیه‌کنندگی نصرالله محمدی‌بازای
۸- «ضد قهرمان» به کارگردانی و تهیه‌کنندگی عارف افشار
۹- «کیمیا» به کارگردانی زهره احمدزاده و تهیه‌کنندگی محمدحسین حیدری
۱۰- «مزرهای خاموشی» به کارگردانی و تهیه‌کنندگی امید هاشملو
۱۱- «یک وجب خاک» به کارگردانی و تهیه‌کنندگی نیما مهدیان

چهل و سومین جشنواره فیلم فجر ۱۲ تا ۲۲ بهمن‌ماه سال جاری به دبیری منوچهر شاهشواری برگزار می‌شود.

حضرت‌امیرالمؤمنین(ع)؛

خوشاودادانت را گرمای بدار، چون آنها پال تو هستند که توسط آنها پرواز می‌کنی و ریشه تو هستند که به آن برمی‌گردی و دست تو هستند که به‌واسطه او دفاع می‌کنی.

روزنامه سیاسی ، فرهنگی، اجتماعی، اقتصادی

صاحب‌امتیاز و مدیرمسئول:محمد اخوندی
مدیرعامل:زماشکیبایی
سر‌دبیر:سید‌عابدین نورالدینی

نشانی: خیابان انقلاب اسلامی، بین حافظ و خیابان ولیعصر (عج)، کوچه سعید، پلاک ۹
روابط عمومی: ۶۶۴۱۳۷۹۲
تلفن: ۶۶۴۱۳۷۸۳
نمابر: ۶۶۴۱۳۱۳۷
پيام‌سان: vatnemrooz
پست الکترونیک: info@vatnemrooz.ir
چاپ: موسسه جام‌جم برتر برنا
توزیع: نشر گستر امروز: ۶۱۹۳۳۰۰

«وطن امروز» گزارش می‌دهد؛ چرا می‌گوییم مصرف‌گرایی قاتل خلاقیت است

به هنر بازگردیم

فیلمسازان مستقل نمی‌توانند با آنها رقابت کنند. این افزایش هزینه‌ها، بویژه برای تهیه‌کنندگان خصوصی و فیلمسازان جوان که به سرمایه‌های محدود و منابع مشخص دسترسی دارند، به یک مانع جدی تبدیل شده است. آنها که روزگاری با حداقل امکانات آثاری نوآورانه و معنادار خلق می‌کردند، اکنون با مجبور به پذیرش قواعد سرمایه‌داری نمایشی هستند یا به کلی از این عرصه کنار می‌روند. علاوه بر این، جریان سرمایه‌های بی‌حساب و کتاب، تنوع و نوآوری را نیز از سینمای ایران گرفته است. در شرایطی که تنها آثار تجاری با محوریت چهره‌های مشهور و داستان‌های سطحی مورد توجه قرار می‌گیرند، دیگر جایی برای تجربه‌گرایی و خلاقیت باقی نمی‌ماند. نتیجه این روند یکنواختی و تکرار در تولیدات سینمایی است که به مرور، کیفیت و اصالت آن را از بین می‌برد.

■ **مصرف‌گرایی و مرگ خلاقیت**

فرهنگ مصرف‌گرایی، یکی از نتایج اجتناب‌ناپذیر سرمایه‌داری نمایشی است. در این فرهنگ، مخاطب به جای جست‌وجوی آثار عمیق و تأثیرگذار، به مصرف سریع و بدون تأمل محتوای تولیدشده عادت می‌کند. سرلایه‌ها و فیلم‌های نمایش خانگی با روایت‌هایی ساده و گاه تکراری، به مخاطب القا می‌کنند که هنر چیزی جز یک وسیله سرگرمی نیست. این رویکرد بویژه در کشوری مانند ایران که سینمای آن به عنوان یکی از مهم‌ترین پایگاه‌های خلاقیت در جهان شناخته می‌شود، ضربه‌ای مهلک است. در گذشته، سینمای ایران با آثاری که از دل فرهنگ و جامعه

ایران، ترامپ، جنگ؟

۲- **ننوکان‌های آمریکایی**

گروه دوم که تأثیر بسیاری نیز در پیروزی ترامپ در انتخابات داشته‌اند، همان جریان سیاسی هستند که خوانش خود را نسبت به خاورمیانه در دوره جرج واکر بوش مطرح و ایران را یکی از ۳ ضلع محور شرارت معرفی کرده بودند. آنها همواره معتقد به «استراتژی یادکترین مهار ایران» بوده‌اند و برخلاف دموکرات‌ها که رویکرد «تحریم‌های هوشمندانه» برای جدایی نظام سیاسی از نظام اجتماعی در ایران را دنبال کرده‌اند، ننوکان‌ها این تفکیک را چندان مورد پسند قرار نداده و مسیر کنترل و مهار را نسبت به مسیر دیپلماسی و تحریم در اولویت قرار داده‌اند و ایران را یکی از دردرس‌های اصلی سیاست خارجی توسعه‌طلبانه آمریکا در منطقه غرب آسیا معرفی کرده‌اند. از جمله مهم‌ترین رویکردهای این گروه از بین بردن توانمندی هسته‌ای ایران برای جلوگیری از آنچه آنها رسیده به آستانه تولید سلاح هسته‌ای نامیده‌اند است، به همین دلیل وال‌استرایت ژورنال ۱۳ دسامبر (۲۳ آذر) گزارش داده بود «دونالد ترامپ، رئیس‌جمهور منتخب آمریکا در حال بررسی گزینه‌هایی از جمله احتمال انجام حملات هوایی پیشگیرانه برای جلوگیری از دستیابی ایران به تسلیحات هسته‌ای است.» با بزرگنمایی تهدید ایران توسط نئومحافظه‌کاران و رسانه‌های ننوکان ایالات متحده بود که ترامپ بارها در جریان مبارزات انتخاباتی‌اش با هریس گفته بود آمریکا به دنبال تغییر رژیم در ایران نیست، بلکه صرفاً می‌خواهد ایران سلاح هسته‌ای نداشته باشد اما طبیعی است تغییرات در رویکرد ایران نسبت به دکترین هسته‌ای می‌تواند بازوان رسانه‌ای این جریان را قوی‌تر کرده و رویکرد ترامپ را خصمانه‌تر کند. به تعبیر

نشانی: خیابان انقلاب اسلامی، بین حافظ و خیابان ولیعصر (عج)، کوچه سعید، پلاک ۹
روابط عمومی: ۶۶۴۱۳۷۹۲
تلفن: ۶۶۴۱۳۷۸۳
نمابر: ۶۶۴۱۳۱۳۷
پيام‌سان: vatnemrooz
پست الکترونیک: info@vatnemrooz.ir
چاپ: موسسه جام‌جم برتر برنا
توزیع: نشر گستر امروز: ۶۱۹۳۳۰۰

نظارت دقیق بر جریان‌های مالی و ایجاد نهادهای مستقل نظارتی محقق شود. در صورتی که منابع مالی شبکه‌های نمایش خانگی تحت کنترل قرار گیرند، می‌توان از تسلط سرمایه‌داری نمایشی بر سینما جلوگیری کرد و فرصتی عادلانه برای فیلمسازان مستقل و جوان فراهم آورد.

تقویت تهیه‌کنندگان مستقل و حمایت از فیلمسازان جوان
یکی دیگر از گام‌های اساسی برای احیای سینمای ایران، تقویت تهیه‌کنندگان مستقل و حمایت از فیلمسازان جوان است. در شرایطی که جریان‌های مالی بی‌حساب شبکه‌های نمایش خانگی هزینه‌های تولید را به شکل بی‌رویه‌ای افزایش داده‌اند، بسیاری از تهیه‌کنندگان خصوصی و فیلمسازان جوان توان رقابت ندارند. ایجاد صندوق‌های حمایتی دولتی و غیردولتی برای تأمین مالی پروژه‌های مستقل، ارائه تسهیلات مالیاتی برای تولیدکنندگان کوچک و اختصاص بودجه‌های ویژه برای پروژه‌های نوآورانه، می‌تواند به کاهش فشار مالی بر این گروه‌ها کمک کند. همچنین ایجاد پلتفرم‌های جایگزین برای نمایش آثار مستقل و ترویج آنها در میان مخاطبان، می‌تواند به بازگشت سینمای اصیل کمک کند. مصرف‌گرایی نه‌تنها نتیجه سرمایه‌داری نمایشی است، بلکه به گسترش و تقویت آن نیز کمک می‌کند. در این شرایط آموزش مخاطبان برای شناخت و تمایز میان آثار هنری اصیل و تولیدات تجاری سطحی، نقشی حیاتی در تغییر این روند دارد. این آموزش می‌تواند از طریق رسانه‌های عمومی، جشنواره‌های فیلم مستقل و برنامه‌های آموزشی در مدارس و دانشگاه‌ها انجام شود. هدف از این آموزش‌ها، ایجاد آگاهی در میان مخاطبان است که هنر چیزی فراتر از سرگرمی است و ارزش آن در عمق، معنا و تأثیرگذاری آن نهفته است.

■ **بازنگری در سیاست‌های فرهنگی و رسانه‌ای کشور**
سیاست‌های فرهنگی و رسانه‌ای کشور باید به گونه‌ای بازنگری شوند که به جای تشویق به تولیدات مصرفی و تجاری، از خلاقیت و نوآوری حمایت کنند. این بازنگری می‌تواند شامل تغییر در نظام توزیع بودجه‌های فرهنگی، ایجاد مقررات سخت‌گیرانه‌تر برای نظارت بر محتوای تولیدی و تقویت جایگاه جشنواره‌ها و محافل هنری باشد که به آثار مستقل و معنادار اهمیت می‌دهند. همچنین ایجاد تعادل میان تولیدات سینمایی و نمایش خانگی به گونه‌ای که هر ۲ بخش بتوانند در کنار یکدیگر رشد کنند و مکمل یکدیگر باشند، یکی از ضروریات این بازنگری است. شبکه‌های نمایش خانگی به شرطی که از سرمایه‌داری نمایشی فاصله بگیرند و به اصالت هنر احترام بگذارند، می‌توانند به بستری برای نمایش آثار مستقل و معنادار تبدیل شوند. اگرچه شرایط کنونی سینمای ایران، تحت سیطره سرمایه‌داری نمایشی و مصرف‌گرایی قرار دارد اما امید به آینده هنوز زنده است.

تربیه نشان داده است
هنر همواره در برابر سلطه سرمایه مقاومت کرده و در نهایت توانسته است جایگاه خود را به عنوان یک ابزار خلاقیت و تفکر حفظ کند. بازگشت به اصالت هنر اگرچه دشوار است اما با تلاش مشترک فیلمسازان، تهیه‌کنندگان، مخاطبان و سیاست‌گذاران امکان‌پذیر است. سینمای ایران با تمام ظرفیت‌ها و استعدادهای خود می‌تواند بار دیگر به نقطه‌ای برسد که نه‌تنها در داخل کشور، بلکه در عرصه جهانی نمادی از خلاقیت و نوآوری شناخته شود.

هنر همواره به عنوان یکی از عناصر اصلی هویت فرهنگی یک ملت شناخته می‌شود. سینمای ایران که روزگاری نماینده این هویت در عرصه جهانی بود، امروز بیش از هر زمان دیگری نیازمند حمایت و بازگشت به اصالت خود است. برای نجات سینمای ایران از این وضعیت، باید نگاه خود را به هنر، سرمایه و مخاطب تغییر دهیم. این تغییر مستلزم تلاش جمعی و همکاری میان تمام بخش‌های صنعت فیلمسازی است. تنها در این صورت است که سینمای ایران می‌تواند از چنگال سرمایه‌داری نمایشی رهایی یابد و بار دیگر به سرچشمه خلاقیت و زیبایی بازگردد.

دکتر رضا نصری، نومحافظه‌کاران مطرح می‌کنند که ایران در وضعیت استیصال قرار دارد و ادعا دارند تهران ناگزیر به دنبال ساخت سلاح هسته‌ای خواهد رفت. این ۲ رویکرد را عامل اصلی تصمیم بعدی ترامپ قرار داده‌اند تا ترامپ نسبت به حمله مستقیم به ایران ترغیب شود.

۳- **اپوزیسیون خارج از کشور**

ضلع سوم خواستار جنگ علیه ایران بدون شک همین اپوزیسیون خارج از کشور است. استفاده از گزاره‌هایی شبیه اینکه «جمهوری اسلامی در حال فروپاشی است»، «به واسطه سقوط اسد، ایران دچار ضعف شدید در قدرت منطقه‌ای و داخلی شده است»، «بعد از حوادث سال ۱۴۰۱ سیستم سیاسی مورد بی‌اعتمادی قرار گرفته است» و از این دست جملات که دائماً توسط این گروه در رسانه‌های خارجی پمپاژ می‌شود، در همین راستا و برای ترغیب کردن افراط‌گرایان بین‌المللی برای جنگ علیه ایران بوده است.

■ **سیاست ایران چگونه باید باشد؟**

در این شرایط به نظر می‌رسد سیاست خارجی ایران باید بتواند هر ۳ نیرو را خشنی کند. اولاً باید بتواند امکان‌های نتانیاهو برای انزوای ایران را از بین ببرد. استفاده از ظرفیت همسایگان ایران و ایجاد پیوندهای همسایگی با محوریت منافع ملی از جمله این دستورکارهاست. از سوی دیگر باید نسبت به مناسبات با آمریکا نگاه واقع‌بینانه داشت. سوم تسلط بر شرایط داخلی و توجه به مسائل اقتصاد داخلی است که تا حد زیادی می‌تواند سوه‌استفاده‌های اپوزیسیون نسبت به شرایط داخلی ایران و فرستادن سیگنال ضعف اقتصادی و داخلی را خنثی کند.

✦ **عضو هیأت علمی دانشگاه بوعلی**